

รายละเอียดของรายวิชา(มคอ.๓)
ตามมาตรฐานคุณวุฒิอุดมศึกษา

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขต/คณะ/ภาควิชา	บัณฑิตวิทยาลัย สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ

หมวดที่ ๑ ข้อมูลโดยทั่วไป

๑.รหัสและชื่อรายวิชา ๖๑๔ ๑๐๒ การจัดการในพระไตรปิฎก (Management in Tipitaka)
๒.จำนวนหน่วยกิต ๓ หน่วยกิต (๓-๐-๖)
๓.หลักสูตรและประเภทของรายวิชา พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ
๔.อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาและอาจารย์ผู้สอน พระปลัดระพิน พุทธิสารโร,ผศ.ดร./พระเมธีธรรมอาจารย์, รศ.ดร.
๕.ภาคการศึกษา / ชั้นปีที่เรียน ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นปีที่ ๑
๖.รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน (Pre-requisite) (ถ้ามี) - ไม่มี
๗.รายวิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน (Co-requisites) (ถ้ามี) - ไม่มี
๘.สถานที่เรียน คณะสังคมศาสตร์ โชน B มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
๙.วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด ๑ มิถุนายน ๒๕๖๔

หมวดที่ ๒ จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

<p>๑. จุดมุ่งหมายของรายวิชา</p> <p>๑) เพื่อให้บัณฑิตมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิด หลักการ พุทธวิธี ในการจัดการที่ปรากฏในพระไตรปิฎก</p> <p>๒) เพื่อให้บัณฑิตมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเปรียบเทียบ ประยุกต์ บูรณาการกับองค์ความรู้ทางการจัดการ</p> <p>๓) เพื่อให้บัณฑิตมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาองค์การ การจัดการทรัพยากรมนุษย์ การสร้างทีม การทำงานเป็นทีม การจัดการองค์กร ธรรมาภิบาล ภาวะผู้นำ</p> <p>๔) เพื่อให้บัณฑิตมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเชิงกลยุทธ์ การจัดการเชิงยุทธศาสตร์ การจัดการความเสี่ยง การจัดการสมัยใหม่ เป็นต้น</p>
<p>๒. วัตถุประสงค์ในการพัฒนา/ปรับปรุงรายวิชา</p> <p>เพื่อให้บัณฑิตได้รับความรู้เกี่ยวกับแนวคิด หลักการ พุทธวิธี ในการจัดการที่ปรากฏในพระไตรปิฎก เปรียบเทียบ ประยุกต์ บูรณาการกับองค์ความรู้ทางการจัดการ การพัฒนาองค์การ การจัดการทรัพยากรมนุษย์ การสร้างทีม การทำงานเป็นทีม การจัดการองค์กร ธรรมาภิบาล ภาวะผู้นำ การจัดการเชิงกลยุทธ์ การจัดการเชิงยุทธศาสตร์ การจัดการ ความเสี่ยง การจัดการสมัยใหม่ เป็นต้น โดยเน้นหลักการและหลักธรรมในพระไตรปิฎกมาประยุกต์ใช้ในการจัดการ</p>

หมวดที่ ๓ ลักษณะและการดำเนินการ

<p>๑. คำอธิบายรายวิชา</p> <p>๖๑๔ ๑๐๒ การจัดการในพระไตรปิฎก (Management in Tipitaka)</p> <p>ศึกษาแนวคิด หลักการ พุทธวิธี ในการจัดการที่ปรากฏในพระไตรปิฎก เปรียบเทียบ ประยุกต์ บูรณาการกับองค์ความรู้ทางการจัดการ การพัฒนาองค์การ การจัดการทรัพยากรมนุษย์ การสร้างทีม การทำงานเป็นทีม การจัดการองค์กร ธรรมาภิบาล ภาวะผู้นำ การจัดการเชิงกลยุทธ์ การจัดการเชิงยุทธศาสตร์ การจัดการความเสี่ยง การจัดการสมัยใหม่ เป็นต้น โดยเน้นหลักการและหลักธรรมในพระไตรปิฎกมาประยุกต์ใช้ในการจัดการ</p>			
<p>๒. จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อภาคการศึกษา</p>			
บรรยาย	สอนเสริม	การฝึกปฏิบัติ/งานภาคสนาม/การฝึกงาน	การศึกษาด้วยตนเอง
บรรยาย ๔๕ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษา	เชิญวิทยากรเพื่อสอนเสริมตามความต้องการ	มีการฝึกค้นคว้าข้อมูลในภาคสนาม	การศึกษาด้วยตนเอง ๖ ชั่วโมงต่อสัปดาห์
<p>๓. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่อาจารย์ให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่นักเรียนรายบุคคล</p> <ul style="list-style-type: none"> - อาจารย์ประจำรายวิชา ประกาศเวลาให้คำปรึกษางานวิจัย/วิทยานิพนธ์ผ่านเว็บไซต์มหาวิทยาลัยและคณะฯ - อาจารย์จัดเวลาให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่มตามความต้องการ ๓ ชั่วโมงต่อสัปดาห์(เฉพาะราย) 			

หมวดที่ ๔ การพัฒนาการเรียนรู้ของนิสิต

<p>๑. คุณธรรม จริยธรรม</p>
<p>๑.๑ คุณธรรม จริยธรรมที่ต้องพัฒนา</p> <p>การพัฒนาผู้เรียนให้มีความรับผิดชอบ มีวินัย มีจรรยาบรรณวิชาชีพ เคารพในสิทธิของข้อมูลส่วนบุคคล การไม่เปิดเผยข้อมูล การรักษาความลับของผู้ให้ข้อมูล การไม่ละเมิดลิขสิทธิ์ทางเอกสาร/ตำราและไม่ละเมิดสิทธิ์ทางปัญญา มีความซื่อสัตย์สุจริตวิชาชีพ โดยมีคุณธรรมจริยธรรมและมีคุณสมบัติตามหลักสูตร/สาขาวิชา</p> <p>๑) มีความสามารถในการใช้ดุลยพินิจเพื่อการแก้ปัญหาทางคุณธรรมและจริยธรรมที่ซับซ้อนอย่างผู้รู้ในบริบทของศาสตร์ทางการจัดการเชิงพุทธ</p> <p>๒) มีความสามารถในการสนับสนุนอย่างจริงจังให้ผู้อื่นใช้ดุลยพินิจบนฐานความรู้ทางการจัดการเชิงพุทธในการจัดการกับบริบทที่มีผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น</p> <p>๓) มีภาวะผู้นำในการส่งเสริมให้มีการประพฤติปฏิบัติตามหลักคุณธรรม จริยธรรมในที่ทำงาน และชุมชนที่ตนเกี่ยวข้อง</p> <p>๔) มีความสามารถในการเป็นแบบอย่างที่ดีงามของผู้อื่น</p>
<p>๑.๒ วิธีการสอน</p> <ul style="list-style-type: none"> - การบรรยาย (Lecture) กรณียกตัวอย่างเกี่ยวกับประเด็นทางการจัดการในพระไตรปิฎก - การอภิปรายและสรุปจากกรณีศึกษาตัวอย่างที่อาจารย์ผู้สอนกำหนดให้ - การฝึกวิเคราะห์และสังเคราะห์แนวคิด/ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง - ทดสอบความรู้ความเข้าใจจากเนื้อหาสาระหรือขั้นตอนในกระบวนการทางพื้นฐานทางการจัดการ - กำหนดให้นักศึกษานำเสนอรายงานการค้นคว้า
<p>๑.๓ วิธีการประเมินผล</p> <ul style="list-style-type: none"> - พฤติกรรมการเรียนการเข้าเรียน การตรงต่อเวลาและการมีส่วนร่วม/การคิด/การศึกษาเพื่อค้นหาคำตอบ - การฝึกปฏิบัติงาน/ทำแบบฝึกหัดตามที่ได้รับมอบหมายและทำงานได้อย่างมีคุณภาพ - การศึกษา/ค้นคว้าข้อมูลเพื่อจัดทำและนำเสนอเป็นรายงานการค้นคว้าตามที่ได้รับมอบหมาย - การศึกษาและการวิเคราะห์/สังเคราะห์จากตัวอย่างการทำงานนโยบายจริงจากรัฐบาลหรือวิทยานิพนธ์ - การวัดผลจากการสอบกลางภาคเรียนและสอบปลายภาคเรียน รวมทั้งประเมินผลจากงานที่มอบหมาย
<p>๒. ความรู้</p>
<p>๒.๑ ความรู้ที่ต้องได้รับ</p> <p>๑) มีความสามารถในการพัฒนานวัตกรรมหรือสร้างองค์ความรู้ใหม่ที่เป็นแก่นของวิชาการจัดการในพระไตรปิฎก</p> <p>๒) มีความสามารถในการจัดการตามกระบวนการของการจัดการในพระไตรปิฎก</p> <p>๓) มีความเข้าใจอย่างลึกซึ้งและกว้างขวางเกี่ยวกับองค์ความรู้ทางการจัดการในพระไตรปิฎก</p>

๔) มีความสามารถในการปรับเปลี่ยนปัจเจกปัญญามาเป็นสาธารณปัญญาที่ก่อให้เกิดคุณค่าต่อสังคม
<p>๒.๒ วิธีการสอน</p> <ul style="list-style-type: none"> - การบรรยาย การวิเคราะห์/สังเคราะห์เอกสาร/แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง การศึกษากรณีตัวอย่าง ผลงานวิจัย - การศึกษากระบวนการทางการจัดการในพระไตรปิฎก
<p>๒.๓ วิธีการประเมินผล</p> <ul style="list-style-type: none"> - การวัดผลจากการสังเกต สอบกลางภาคและสอบปลายภาค เน้นการวัดผลจากความเข้าใจเป็นหลัก - การนำเสนอจากผลการวิเคราะห์/สังเคราะห์และสรุปผลเป็นรายงาน - การวัดความรู้ความเข้าใจจากคุณภาพของผลงานวิจัยที่ทำเสร็จสมบูรณ์ - การวัดจากกิจกรรมที่เข้าร่วมสัมมนาผลการศึกษาค้นคว้าเอกสารวิชาการ - ความสมบูรณ์ของเอกสารรายงานและส่งตรงเวลา
<p>๓. ทักษะทางปัญญา</p>
<p>๓.๑ ทักษะทางปัญญาที่ต้องพัฒนา</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑) สามารถใช้ความเข้าใจอันถ่องแท้ในแนวคิด หลักการ พุทธวิธี ในการจัดการที่ปรากฏในพระไตรปิฎก ๒) สามารถเปรียบเทียบ ประยุกต์ บูรณาการกับองค์ความรู้ทางการจัดการ การพัฒนาองค์การ ๓) สามารถจัดการทรัพยากรมนุษย์ การสร้างทีม การทำงานเป็นทีม การจัดองค์กร ธรรมภิบาล ภาวะผู้นำ การจัดการเชิงกลยุทธ์ การจัดการเชิงยุทธศาสตร์ การจัดการความเสี่ยง การจัดการสมัยใหม่ เป็นต้น ๔) สามารถออกแบบและดำเนินการประเด็นทางที่พื้นฐานทางการจัดการที่สำคัญในเรื่องที่ซับซ้อนที่เกี่ยวกับการพัฒนาองค์ความรู้ทางด้านรัฐประศาสนศาสตร์ใหม่ๆ จนกลายเป็นข้อเสนอเพื่อการนำไปสู่การปฏิบัติต่อไป
<p>๓.๒ วิธีการสอน</p> <ul style="list-style-type: none"> - การมอบหมายงานที่เกี่ยวกับการจัดการในพระไตรปิฎก กรณีศึกษา การกำหนดหัวข้อการค้นคว้ารายงาน รวมทั้งการสรุปอภิปรายผลและการเสนอแนะนำผลการค้นคว้าไปใช้ประโยชน์ โดยเน้นให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
<p>๓.๓ วิธีการประเมินผล</p> <ul style="list-style-type: none"> - การสอบกลางภาคและสอบปลายภาค โดยเน้นการวัดผลจากความรู้และความเข้าใจเป็นสำคัญ - การวิเคราะห์และสังเคราะห์ประเด็นต่างๆและการสรุปผลการศึกษาที่เป็นรายงาน - การวัดผลจากการสังเกตและการเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษาค้นคว้าข้อมูล
<p>๔. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ</p>
<p>๔.๑ ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบที่ต้องพัฒนา</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑) มีความสามารถสูงในใช้ความรู้การจัดการในพระไตรปิฎกเพื่อการแสดงความคิดเห็นทางวิชาการได้อย่างลึกซึ้งและแหลมคม ๒) มีความสามารถในการใช้ความรู้ทางด้านจัดการเชิงพุทธเพื่อการวางแผน วิเคราะห์และแก้ปัญหาที่ซับซ้อนสูงมากด้วยตนเอง รวมทั้งวางแผนในการปรับปรุงตนเองและองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

<p>๓) มีความสามารถสร้างปฏิสัมพันธ์ในกิจกรรมกลุ่มอย่างสร้างสรรค์</p> <p>๔) มีความสามารถในการแสดงออกถึงความโดดเด่นในการเป็นผู้นำในทางวิชาการและสังคมที่ซับซ้อน</p>
<p>๔.๒ วิธีการสอน</p> <ul style="list-style-type: none"> - จัดกิจกรรมให้นิสิตมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์และสังเคราะห์เอกสารทางวิชาการ - มอบหมายงานให้แก่กลุ่มหรือรายบุคคล เช่น การศึกษาค้นคว้าเพื่อจัดทำตัวอย่างการจัดการเชิงพุทธ - การนำเสนอรายงานการค้นคว้าเป็นรายบุคคล/กิจกรรมสัมมนาเอกสารวิชาการในกลุ่มย่อยๆ
<p>๔.๓ วิธีการประเมินผล</p> <ul style="list-style-type: none"> - ประเมินตนเองและประเมินด้วยเพื่อน ตามแบบฟอร์มที่กำหนดให้ - รายงานที่นำเสนอและสังเกตจากพฤติกรรมทำงานเป็นทีม - รายงานการศึกษาด้วยตนเอง/รายงานผลงานวิชาการ
<p>๕. ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ</p> <p>๕.๑ ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ต้องพัฒนา</p> <p>๑) สามารถคัดกรองข้อมูลและใช้หลักทางการจัดการในพระไตรปิฎก ในการศึกษาค้นคว้าปัญหา เชื่อมโยงประเด็นปัญหาที่สำคัญและซับซ้อน และเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาในด้านต่างๆ โดยเฉพาะทางด้านพื้นฐานทางการจัดการในเชิงลึกได้เป็นอย่างดี</p> <p>๒) สามารถสื่อสารโดยใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งการพูด การอ่าน การฟัง การเขียน และการนำเสนอ และสื่อสารกับกลุ่มบุคคลต่างๆ ทั้งในวงการวิชาการและวิชาชีพ รวมถึงชุมชนทั่วไปได้อย่างเหมาะสม</p> <p>๓) สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการนำเสนอรายงาน วิทยานิพนธ์ หรือโครงการค้นคว้าที่สำคัญ ทั้งในรูปแบบที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ รวมถึงการตีพิมพ์ผ่านสื่อทางวิชาการและวิชาชีพได้อย่างเหมาะสม</p> <p>๕.๒ วิธีการสอน</p> <ul style="list-style-type: none"> - การมอบหมายให้นิสิตได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเองจาก Website,e-learning มีการอ้างอิงอย่างถูกต้องและครบถ้วน - การสืบค้นข้อมูลและวรรณกรรมหรือแนวคิด/ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง - การนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้าหรือสืบค้นเป็นกลุ่มหรือรายบุคคล <p>๕.๓ วิธีการประเมินผล</p> <ul style="list-style-type: none"> - การจัดทำงานและนำเสนอสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย - การมีส่วนร่วมเพื่ออภิปรายจากเค้าโครงการวิจัย - การนำเสนอเค้าโครงการวิจัยด้วยตนเอง

หมวดที่ ๕ แผนการสอนและการประเมินผล

๑. แผนการสอน

ครั้งที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวนชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้ การสอนสื่อที่ใช้	ผู้สอน
----------	-------------------	--------------	-------------------------------------	--------

ครั้งที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวนชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน สื่อที่ใช้	ผู้สอน
๑	แนะนำรายวิชา	๓	แนะนำกิจกรรมนิสิตและการวัดประเมินผล โดยสรุปสาระที่สำคัญๆ	พระปลัดระพิน พุทธิสาโร ,ผศ.ดร./พระเมธีธรรมมาจารย์, รศ.ดร.
๒	พุทธวิถีการบริหารจัดการ	๓	บรรยาย อภิปรายและยกตัวอย่าง	พระปลัดระพิน พุทธิสาโร ,ผศ.ดร./พระเมธีธรรมมาจารย์, รศ.ดร.
๓	แนวคิด หลักการ พุทธวิธี ในการจัดการที่ปรากฏในพระไตรปิฎก	๓	บรรยาย อภิปรายและยกตัวอย่าง	พระปลัดระพิน พุทธิสาโร ,ผศ.ดร./พระเมธีธรรมมาจารย์, รศ.ดร.
๔	เปรียบเทียบ ประยุกต์ บูรณาการกับองค์ความรู้ทางการจัดการ	๓	บรรยาย อภิปรายและยกตัวอย่าง	พระปลัดระพิน พุทธิสาโร ,ผศ.ดร./พระเมธีธรรมมาจารย์, รศ.ดร.
๕	การพัฒนาองค์การ	๓	บรรยาย อภิปรายและยกตัวอย่าง	พระปลัดระพิน พุทธิสาโร ,ผศ.ดร./พระเมธีธรรมมาจารย์, รศ.ดร.
๖	การจัดการทรัพยากรมนุษย์	๓	บรรยาย อภิปรายและยกตัวอย่าง	พระปลัดระพิน พุทธิสาโร ,ผศ.ดร./พระเมธีธรรมมาจารย์, รศ.ดร.
๗	การสร้างทีม การทำงานเป็นทีม	๓	บรรยาย อภิปรายและยกตัวอย่าง	พระปลัดระพิน พุทธิสาโร ,ผศ.ดร./พระเมธีธรรมมาจารย์, รศ.ดร.
๘	การจัดองค์กร	๓	บรรยาย อภิปรายและยกตัวอย่าง	พระปลัดระพิน พุทธิสาโร ,ผศ.ดร./พระเมธีธรรมมาจารย์, รศ.ดร.
๙	ธรรมาภิบาล ภาวะผู้นำ	๓	บรรยาย อภิปรายและยกตัวอย่าง	พระปลัดระพิน พุทธิสาโร ,ผศ.ดร./พระเมธีธรรมมาจารย์, รศ.ดร.
๑๐	การจัดการเชิงกลยุทธ์	๓	บรรยาย อภิปรายและยกตัวอย่าง	พระปลัดระพิน พุทธิสาโร ,ผศ.ดร./พระเมธีธรรมมาจารย์, รศ.ดร.
๑๑	การจัดการเชิงยุทธศาสตร์	๓	บรรยาย อภิปรายและยกตัวอย่าง	พระปลัดระพิน พุทธิสาโร

ครั้งที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน สื่อที่ใช้	ผู้สอน
				,ผศ.ดร./พระเมธีธรรมมา จารย์, รศ.ดร.
๑๒	การจัดการความเสี่ยง	๓	บรรยาย อภิปรายและยกตัวอย่าง	พระปลัดระพิน พุทธิสารโ ,ผศ.ดร./พระเมธีธรรมมา จารย์, รศ.ดร.
๑๓	การจัดการสมัยใหม่	๓	บรรยาย อภิปรายและยกตัวอย่าง	พระปลัดระพิน พุทธิสารโ ,ผศ.ดร./พระเมธีธรรมมา จารย์, รศ.ดร.
๑๔	หลักการและหลักธรรมในพระไตรปิฎก มาประยุกต์ใช้ในการจัดการ	๓	บรรยาย อภิปรายและยกตัวอย่าง	พระปลัดระพิน พุทธิสารโ ,ผศ.ดร./พระเมธีธรรมมา จารย์, รศ.ดร.
๑๕	การประยุกต์หลักการจัดการใน พระไตรปิฎก	๓	บรรยาย อภิปรายและยกตัวอย่าง	พระปลัดระพิน พุทธิสารโ ,ผศ.ดร./พระเมธีธรรมมา จารย์, รศ.ดร.
๑๖	สรุปและสอบวัดผลการศึกษา	๓	(Test)	พระปลัดระพิน พุทธิสารโ ,ผศ.ดร./พระเมธีธรรมมา จารย์, รศ.ดร.

๒ แผนการประเมินผลการเรียนรู้

ที่	วิธีการประเมิน	สัปดาห์ที่ประเมิน	สัดส่วนของการประเมินผล
๑	ทดสอบเก็บคะแนน - ทบสอบความเข้าใจ - การนำเสนอผลการศึกษา - การตรวจรายงานฯ - การสอบปลายภาค		๑๐ % ๒๐ % ๑๐ % ๓๐ %
๒	การวิเคราะห์กรณีศึกษา คั่นคว่ำ การนำเสนอรายงาน - การทำรายงานกลุ่ม - การตรวจและสรุปบทความ - การส่งงานตามที่มอบหมาย	ตลอดภาค การศึกษา	๒๐%

๓	การเข้าเรียน/ร่วมทำกิจกรรม - การมีส่วนร่วม อธิปราชัย - การเสนอความคิดเห็นในกลุ่ม	ตลอดภาคการศึกษา	๑๐%
---	---	-----------------	-----

หมวดที่ ๖ ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน

๑. เอกสารและตำราหลัก เอกสารประกอบการสอนของอาจารย์ผู้สอน สุรพล สุยะพรหม และคณะ. (2555). ทฤษฎีองค์การและการจัดการเชิงพุทธ กรุงเทพมหานคร :โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. พระธรรมปิฎก (ประยุทธ์ ปยุตโต). (๒๕๓๗). พุทธวิถีกแก้ปัญหาเพื่อศตวรรษที่ ๒๑ สหธรรมิก. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
๒. เอกสารและข้อมูลสำคัญ พระธรรมปิฎก (ประยุทธ์ ปยุตโต). (๒๕๔๑). พุทธธรรม . พิมพ์ครั้งที่ ๗. กรุงเทพฯ: สหธรรมิก.
๓. เอกสารและข้อมูลแนะนำ ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย : WWW.mcu.ac.th , WWW.polmcu.com การค้นคว้าวิทยานิพนธ์ (Thesis) : WWW.ThaiLIS การเป็นเครือข่ายสืบค้นวิทยานิพนธ์ www.thailis.or.th

หมวดที่ ๗ การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชา

๑. กลยุทธ์การประเมินประสิทธิผลของรายวิชาโดยนิสิต การประเมินประสิทธิผลในรายวิชานี้ ได้จัดกิจกรรมในการนำแนวคิดและความเห็นจากนิสิตได้ดังนี้ <ul style="list-style-type: none"> - การสนทนากลุ่มระหว่างผู้สอนและนิสิต - การสังเกตการณ์จากพฤติกรรมของนิสิต - แบบประเมินผู้สอน และแบบประเมินรายวิชา - ข้อเสนอแนะผ่านเว็บบอร์ด ที่อาจารย์ผู้สอนได้จัดทำเป็นช่องทางการสื่อสารกับนิสิต
๒. กลยุทธ์การประเมินการสอน ในการเก็บข้อมูลเพื่อประเมินการสอน ได้มีกลยุทธ์ ดังนี้ <ul style="list-style-type: none"> - การสังเกตการณ์การสอนของผู้ร่วมทีมการสอน - ผลการสอบและเอกสารรายงาน - การทบทวนสอบผลประเมินการเรียนรู้
๓. การปรับปรุงการสอน หลังจากผลการประเมินการสอนในข้อ ๒ จึงมีการปรับปรุงการสอน โดยการจัดกิจกรรมในการระดมสมอง และหาข้อมูลเพิ่มเติมในการปรับปรุงการสอน ดังนี้

- สัมมนาการจัดการเรียนการสอน
- การวิจัยในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน

๔. การทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนิสิตในรายวิชา

ในระหว่างกระบวนการสอนรายวิชา มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ในรายหัวข้อ ตามที่คาดหวังจากการเรียนรู้ในวิชา ได้จากการสอบถามนิสิต หรือการสุ่มตรวจผลงานของนิสิต รวมถึงพิจารณาจากผลการทดสอบย่อย และหลังการออกผลการเรียนรายวิชา มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์โดยรวมในวิชาได้ ดังนี้

- การทวนสอบการให้คะแนนจากการสุ่มตรวจผลงานของนิสิตโดยอาจารย์อื่น หรือผู้ทรงคุณวุฒิ ฯ
- มีการตั้งคณะกรรมการในสาขาวิชา ตรวจสอบผลการประเมินการเรียนรู้นิสิต โดยตรวจสอบข้อสอบ รายงาน วิธีการให้คะแนนสอบ และการให้คะแนนพฤติกรรม

๕. การดำเนินการทบทวนและการวางแผนปรับปรุงประสิทธิผลของรายวิชา

จากผลการประเมิน และทวนสอบผลสัมฤทธิ์ประสิทธิผลรายวิชา ได้มีการวางแผนการปรับปรุงการสอน และรายละเอียดวิชา เพื่อให้เกิดคุณภาพมากขึ้น ดังนี้

- ปรับปรุงรายวิชาทุก ๓ ปี หรือตามข้อเสนอแนะและผลการทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ตามข้อ ๔
- เปลี่ยนหรือสลับอาจารย์ผู้สอน เพื่อให้นิสิตมีมุมมองในเรื่องการประยุกต์ความรู้กับปัญหาที่มาจากงานวิจัยของหน่วยงานฯ